

TERVEZET
A Magyar Nemzeti Bank elnökének
/2005. (.) MNB rendelete

a kötelező jegybanki tartalék kiszámításáról, illetve képzésének és elhelyezésének módjáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

Hatály

1. § E rendelet hatálya kiterjed:

a) a működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézetre, ideértve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes államban székhellyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepét is,

b) az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes (valamely más) tagállamban székhellyel és működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepére (az a)-b) pontokban írtak e rendelet alkalmazásában a továbbiakban: tartalékköteles hitelintézet).

Kötelező jegybanki tartalék

2. § (1) A tartalékköteles hitelintézet a (2) bekezdésben meghatározott tartalékköteles források után - a (3) bekezdésben említett kivételekkel - (a továbbiakban: tartalékalap) kötelező jegybanki tartalékot (a továbbiakban: kötelező tartalék) köteles képezni.

(2) Tartalékköteles források:

a) betétek és felvett hitelek,

b) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok,

c) repók, ideértve az óvadéki- és szállítási repóügyletek mellett az értékpapír- és arany eladási és -visszavásárlási (sell/buy-back) ügyleteket, valamint a készpénzfedezet melletti értékpapír- és aranykölcsönzést (a továbbiakban: repók).

(3) Nem kell kötelező tartalékot képezni a következő források után:

a) a jelen rendelet hatálya alá tartozó más tartalékköteles hitelintézettől származó források,

b) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által nyújtott hitelek igénybe vett állománya,

c) az MNB-vel kötött penziós ügyletekből származó források.

3. § (1) A kötelező tartalékráta mértékét a kötelező tartalékráta mértékéről szóló MNB rendelet határozza meg a tartalékalapba tartozó források alábbi kategóriái szerint:

a) betétek, amelyeknek a lejárat a tartalékköteles hitelintézet számviteli nyilvántartásában történő megjelenés időpontjában a jegybanki információs rendszerhez szolgáltatandó információk köréről, a szolgáltatás módjáról és határidejéről szóló MNB rendelet alapján meghaladja a két évet,

b) felvett hitelek, amelyeknek a lejárat a tartalékköteles hitelintézet számviteli nyilvántartásában történő megjelenés időpontjában meghaladja a két évet, feltéve, hogy a tartalékköteles hitelintézet nem vállal, illetőleg nem teljesít olyan törlesztést a futamidő első két évére, amely az egész futamidőre egyenlő részleteket feltételezve nem arányos a forrás ténylegesen felvett összegével,

c) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, feltéve, hogy az értékpapír lejárat a kibocsátáskor meghaladja a két évet,

d) repók,

e) a tartalékalapba tartozó és az a)-d) pontokban nem említett valamennyi egyéb forrás.

(2) A kötelező tartalék összege a tartalékköteles hitelintézet tartalékalapjába tartozó források (3) bekezdés szerint meghatározott hó végi állománya és a kötelező tartalékráta mértékéről szóló MNB rendeletben meghatározott megfelelő tartalékráta szorzata.

(3) A tartalékköteles hitelintézet tartalékalapjának meghatározásához a jegybanki információs rendszerhez szolgáltatandó információk köréről, a szolgáltatás módjáról és határidejéről szóló MNB rendeletben előírt - külföldi fióktelepek adatait nem tartalmazó - hó végi Felügyeleti mérlegben szereplő, a tárgyidőszak utolsó naptári napjára vonatkozó állományi adatokat kell alapul venni.

(4) Tárgyidőszak alatt a hónap első naptári napjától utolsó naptári napjáig terjedő időszakot kell érteni.

4. § (1) A tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék-előírást utólag, a tartalékszámítás során figyelembe veendő tárgyidőszakot (tartalékszámítási tárgyidőszak) követő második tárgyidőszakban (teljesítési tárgyidőszak) átlagban köteles teljesíteni; az átlagszámításnál a naptári napokat kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott átlagszámítást alkalmazva a tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék-előírásnak havonta egy alkalommal, a teljesítési tárgyidőszak utolsó naptári napján köteles megfelelni.

5. § (1) A tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék-előírást azáltal teljesíti, hogy a 3. § (2) bekezdése szerinti kiszámított kötelező tartalék összegét a következő eszközökben tartja:

a) az MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláján. Ha a tartalékköteles hitelintézet levelező banki szolgáltatást nyújt, az MNB-nél vezetett pénzforgalmi számlája egyenlegének tartalmaznia kell a hitelintézetek közötti országos elszámolásforgalom lebonyolítását végző elektronikus rendszerhez általa csatlakozó másik tartalékköteles hitelintézet (a továbbiakban: közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézet) kötelező tartalékát is. A levelező bank MNB-nél vezetett pénzforgalmi számlájának egyenlegéből az MNB elsődlegesen a közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézetnek a levelező banknál vezetett pénzforgalmi számláján elhelyezett kötelező tartalékát tekinti teljesítettnek,

b) a közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézet a levelező banknál vezetett pénzforgalmi számláján.

6. § (1) A kötelező tartalék összege után az MNB a következő formula alapján fizet kamatot a tartalékköteles hitelintézetnek:

$$K_i = \frac{A_i \cdot n_i \cdot r_i}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{j=1}^{n_t} \frac{i_j}{n_t}$$

Ahol: K_t - a t. teljesítési tárgyidőszakban elhelyezett kötelező tartalék után fizetett kamat összege,

A_t = a t. teljesítési tárgyidőszakban a tartalékteljesítési adatok (napi kivonaton szereplő elszámolt egyenlegek) naptári napok figyelembevételével számított számtani átlaga, de maximum a t. teljesítési tárgyidőszakban teljesíteni előírt tartalékkötelezettség összege,

n_t = a t. teljesítési tárgyidőszak naptári napjainak száma,

r_t = a kötelező tartalékok után fizetett kamatláb a t. teljesítési tárgyidőszakban

j = a teljesítési tárgyidőszak j. napja

i_j = a kötelező tartalékok után fizetett kamatláb a teljesítési tárgyidőszak j. napján.

(2) Az MNB a kötelező tartalék után fizetendő kamatot a teljesítési tárgyidőszakot követő hónap 2. banki munkanapján fizeti meg a tartalékköteles hitelintézetnek.

7. § (1) A tartalékköteles hitelintézet által kiszámított és elhelyezett kötelező tartalék összegét az MNB a jegybanki információs rendszerhez szolgáltatandó információk köréről, a szolgáltatás módjáról és határidejéről szóló MNB rendeletben előírt - külföldi fióktelepek adatait nem tartalmazó - hó végi Felügyeleti mérleg adatai alapján, valamint helyszíni vizsgálatral ellenőrzi.

(2) A tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék kiszámított összegét a teljesítési tárgyidőszakot követően önellenőrzés alapján az MNB-nek történő írásbeli bejelentéssel helyesbítheti, feltéve, hogy az MNB a különbözet fennállását még nem állapította meg. Amennyiben a helyesbítés szerint a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számlájának teljesítési tárgyidőszaki átlagos napi állománya nem érte el a 3. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelő összeget (a továbbiakban: alultartalékolás), az MNB a helyesbítés bejelentését követően a 3. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelő összeg és a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számlájának teljesítési tárgyidőszaki átlagos napi állománya közötti különbözethez megfelelő összeggel a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláját - a tartalékköteles hitelintézet egyidejű értesítése mellett - megterhelheti. Az MNB csak akkor tekint el a pénzforgalmi számla megterhelésétől, ha az alultartalékolás a tartalékköteles hitelintézetnek fel nem róható okból következett be. Azt az összeget, amellyel az MNB a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számláját megterhelte, az MNB a terhelés napjától számított 30 napig nem kamatozó elkülönített tartalékszámán tartja.

(3) Ha az MNB az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése során megállapítja, hogy a tartalékköteles hitelintézet alultartalékol, az MNB az ellenőrzés alapján megállapított különbözet összegének másfélszeresével a különbözet pontos összegének a tudomására jutását követő 30 napon belül a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláját - a tartalékköteles hitelintézet egyidejű értesítése mellett - megterhelheti. Azt az összeget, amellyel az MNB a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számláját megterhelte, az MNB a terhelés napjától számított 30 napig nem kamatozó elkülönített tartalékszámán tartja.

(4) A tartalékköteles hitelintézet likviditási helyzetére tekintettel azt az összeget, amellyel a (2) vagy (3) bekezdés alapján a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számláját megterhelte, az MNB részletekre bontva, több egymást követő 30 napos periódusban is tarthatja a nem kamatozó elkülönített tartalékszámán.

(5) Ha a (2), (3) illetőleg (4) bekezdés szerinti terhelés végrehajtására a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számlája nem nyújt elegendő fedezetet, az MNB a tartalékköteles hitelintézet részére - annak külön kérelme nélkül, de egyidejű értesítése mellett - a szükséges összeg erejéig hitelt nyújt. Ezen hitel törlesztése a folyósítással egyidejűleg esedékessé válik.

(6) Az (5) bekezdés szerinti hitel kamata megegyezik a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével. E hitel után az MNB késedelmi kamatot nem számít fel.

(7) Ha az MNB az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése, vagy a tartalékköteles hitelintézet a (2) bekezdés szerinti önellenőrzése során megállapítja, hogy a tartalékköteles hitelintézet által elhelyezett kötelező tartalék összege meghaladta a 3. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelő összeget, és a különbözet után a kamatot az MNB már megfizette a tartalékköteles hitelintézetnek, úgy a különbözetre jutó kamatösszeggel az MNB - a tartalékköteles hitelintézet egyidejű értesítése mellett - megterhelheti a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláját.

8. § Ha a tartalékköteles hitelintézet likviditási helyzete nem teszi lehetővé, hogy a kötelező tartalék-előírásnak megfeleljen, köteles az az MNB-nek írásban bejelenteni; ebben az esetben az MNB - a tartalékköteles hitelintézet kérelme alapján - meghatározott ideig haladékot adhat a kötelező tartalék egy részének vagy egészének elhelyezésére.

9. § E rendelet alkalmazásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan jogügylet, amely a kötelező tartalékképzés e rendeletben meghatározott szabályainak részleges vagy teljes megkerülésére irányul. Ilyen esetekben az MNB az e rendeletben meghatározott kötelező tartalékképzési szabályok szerint megállapítja az elhelyezendő tartalék összegét és a 7. § (3)-(7) bekezdések szerinti jogkövetkezményeket alkalmazza.

Záró rendelkezések

10. § (1) E rendelet 2005. július 1-jén lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a kötelező jegybanki tartalékról szóló 2/2003 (PK. 14.) MNB rendelkezés.